

7. Środkowoeuropejskie Spotkania Genealogiczne / 2025

Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie, ul. Broniewskiego 48 _____

Wystawa posterów / parter i I piętro budynku

Dzień 1. / sobota 17 maja / 10:00-17:40

w godzinach 10:00 – 14:00 blok wykładów z tłumaczeniem symultanicznym (PL, ANG, NIEM)

9:30 / Rejestracja

10:00 – 10:10 / Powitanie uczestników – Michał Jan Marciniak, prezes Warszawskiego Towarzystwa Genealogicznego; Piotr Zawilski, dyrektor Narodowego Archiwum Cyfrowego

10:10 – 11:00 / Niemiecka Lista Narodowościowa (Deutsche Volksliste) a status prawny obywateli polskich na terenach wcielonych do Rzeszy Niemieckiej – prof. dr hab. Ryszard Kaczmarek, Uniwersytet Śląski

W rasistowskiej doktrynie nazistowskich Niemiec ani miejsce zamieszkania, ani deklarowana gotowość do zaliczenia do narodu niemieckiego nie były wystarczającymi argumentami by stać się niemieckim obywatelem. Trzeba było udowodnić to, że zasługuje się na przyłączenie do tzw. niemieckiej wspólnoty narodowej (deutsche Volksgemeinschaft). Głównym narzędziem selekcji stała się tzw. Niemiecka Lista Narodowościowa (Deutsche Volksliste - DVL) wprowadzona jednak dopiero w marcu 1941 roku. Sposób wpisu na DVL na ziemiach wcielonych na wschodzie do Trzeciej Rzeszy do dzisiaj dla wielu Polaków nie jest do końca jasny i uznaje się go często za przejaw kolaboracji. Wśród czterech utworzonych grup tylko zaliczeni do DVL 1. i 2. otrzymywali pełne obywatelstwo niemieckie. Byli to jednak w większości przedstawiciele przedwojennej mniejszości niemieckiej. Większość etnicznych Polaków znalazło się w najliczniejszej grupie DVL 3., która miała otrzymywać obywatelstwo niemieckie na 10 lat i z ograniczonymi prawami obywateli Rzeszy Niemieckiej. Był to swego rodzaju okres próbny, podczas którego miano sprawdzić postawy narodowościowe i polityczne tych osób.

prof. dr hab. Ryszard Kaczmarek / historyk pracownik Instytutu Historii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Instytutu Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej w Katowicach. Główne zainteresowania badawcze: historia Polski XX wieku, historia Niemiec XIX-XX wieku, historia Śląska. Autor wielu publikacji, m.in.: „Polacy w Wehrmachcie”, „Polacy w armii Kajzera”, „Powstania śląskie 1919-1920-1921. Nieznana wojna polsko-niemiecka”, współredaktor wydawnictwa „Historia Górnego Śląska”. Członek Komisji Historycznej dla Śląska (Historische Kommission für Schlesien).

11:00 – 11:50 / Postępowania w sprawie wpisu na Niemiecką Listę Narodowościową (Deutsche Volksliste) w Bremie w latach 1939–1945 – Viktor Pordzik, AGoFF

Proces wpisów na Volkslistę kojarzony głównie z terenami wcielonymi do Rzeszy po roku 1939. Jednak podobne procesy, na mniejszą skalę, miały miejsce również na terenie tzw. Starej Rzeszy. Przedmiotem prelekcji będzie opis okoliczności i procesu wpisywania na Volkslistę osób będących potomkami emigrantów zarobkowych z Polski. Autor zaprezentuje przebieg procesu na podstawie dużego zbioru oryginalnych dokumentów dotyczących mieszkańców Bremy.

Viktor Pordzik / absolwent studiów historycznych na Uniwersytecie w Bremie, równocześnie uzyskał dyplom z archiwistyki w Wyższej Szkole Zawodowej w Marburgu. Urodził się w 1990 roku w Bremie. Po kilku latach pracy jako niezależny genealog i poszukiwacz spadkobierców, od 2018 roku pracuje jako kierownik referatu w Archiwum Państwowym w Bremie, gdzie odpowiada m.in. za zasoby dotyczące akt stanu cywilnego. Jest członkiem AGoFF i lokalnego stowarzyszenia MAUS Gesellschaft für Familienforschung e.V. w Bremie.

11:50 – 12:20 / Przerwa kawowa

12:20 – 13:10 / Źródła genealogiczne w archiwum Yad Vashem – dr Serafima Velkovich, Yad Vashem

Yad Vashem to Światowe Centrum Pamięci o Holokauście. W internetowej Centralnej Bazie Danych Ofiar Szoah, prowadzonej przez Yad Vashem, upamiętniono ponad 4,9 miliona spośród sześciu milionów Żydów zamordowanych przez nazistów i ich pomocników. Prelekcja skupi się na strategiach maksymalnego wykorzystania tej bazy danych. Obejmie również wskazówki dotyczące korzystania z innych internetowych źródeł Yad Vashem, istotnych dla genealogów: baz danych Sprawiedliwych wśród Narodów Świata, Archiwum Dokumentów i Archiwum Fotografii, a także projektów badawczych takich jak „Transporty do Zagłady” czy „Miejsca Zbrodni” na terenach byłego ZSRR. Ponadto prelekcja przybliży aktualności i plany związane z Centrum Genealogicznym Yad Vashem.

Dr Serafima Velkovich / kierownik Sekcji Badań nad Korzeniami Rodzinnymi w Dziale Informacji i Usług Referencyjnych Archiwum Yad Vashem. Pracuje w Yad Vashem od 20 lat. Uzyskała tytuł doktora na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie. Dr Velkovich odegrała kluczową rolę w indeksowaniu i digitalizacji materiałów dotyczących nazwisk pochodzących z Europy Wschodniej w bazach danych Yad Vashem. Obecnie zasiada w zarządzie Międzynarodowego Stowarzyszenia Żydowskich Towarzystw Genealogicznych (IAJGS). Prowadzi wykłady na temat wykorzystania zasobów Yad Vashem w badaniach genealogicznych i historycznych, zarówno dla różnych grup, jak i odwiedzających genealogów oraz organizacji korzystających z tych narzędzi. Uczestniczy w międzynarodowych konferencjach oraz filmach poświęconych tematyce Holokaustu, a także organizuje kursy genealogiczne w różnych językach.

13:10 – 14:00 / Dokumenty żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie w brytyjskich archiwach – Piotr Hodyra, Lista Krzystka

80 lat po zakończeniu II wojny światowej archiwum Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie, brytyjskie Ministry of Defence czy The National Archives wciąż są najlepszymi źródłami informacji o Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie. Przechowywane tam dokumenty pozwalają ustalić nie tylko przebieg służby, ale w pewnym stopniu poznać również powojenne losy żołnierzy. Podczas prelekcji prowadzący opowie o tym, co można znaleźć w powyższych instytucjach i jak w praktyce korzystać z ich zasobów.

Piotr Hodyra / twórca portalu „Lista Krzystka” spisu personelu Polskich Sił Powietrznych w Wielkiej Brytanii, współzałożyciel i były prezes Fundacji Historycznej Lotnictwa Polskiego, autor publikacji o tematyce historyczno-lotniczej, m.in. monografii 301 Dywizjonu Bombowego, współautor książki „Ci cholerni Polacy! Polskie Siły Powietrzne w Bitwie o Anglię”, pomysłodawca projektów mających na celu upamiętnienie polskich żołnierzy. Od blisko 20 lat pomaga rodzinom poznać wojenne losy ich bliskich.

14:00 – 14:15 / Wspólna fotografia

14:15 – 15:15 / Przerwa obiadowa: zapraszamy do stołówki ChAT / Alternatywnie: restauracje w okolicy

15:15 – 16:00 / Ustalanie losów jeńców wojennych – dr Piotr Stanek, Centralne Muzeum Jeńców Wojennych

Prelegent przedstawi potencjał zasobu archiwalnego Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w zakresie rekonstrukcji jenieckich losów, tych indywidualnych, jak i zbiorowych. Na wybranych przykładach pokaże, jak użyteczne (i czasem zaskakujące) do poszukiwań genealogicznych są zgromadzone materiały, poczynając od oficjalnych niemieckich list transportowych tzw. WAST-u, a kończąc na korespondencji jenieckiej. Przybliży różne możliwości skorzystania z tych informacji przez zainteresowane osoby.

dr Piotr Stanek / historyk, kierownik Działu Naukowego Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych. Sekretarz redakcji „Łąbinowickiego Rocznika Muzealnego”, periodyku naukowego poświęconego sprawom jenieckim oraz wydarzeniom z czasów II wojny światowej. Autor, redaktor i współredaktor naukowy książek oraz artykułów naukowych i popularnonaukowych dotyczących tematyki jenieckiej, Polskiego Państwa Podziemnego oraz polskiej emigracji politycznej.

16:00 – 16:45 / II wojna światowa w aktach powojennych (z lat 1945-1950) z zasobu archiwów państwowych – **Iwona Fischer**, Archiwum Narodowe w Krakowie

Każda epoka historyczna ma swoje źródła, także II wojna światowa. Niestety z tego okresu nie zachowało się wiele - okupant wywiózł i zniszczył wytworzone przez administrację niemiecką dokumenty, a działania wojenne dodatkowo uszczupliły bazę źródłową do tego okresu. Okres tuż powojenny był czasem powrotów do ojczyzny, zmiany granic, repatriacji, liczenia strat, szukania mieszkania i pracy, rozpoczynania nowego życia w zmienionej sytuacji politycznej. Jednak aby zacząć od początku trzeba było w urzędach i sądach złożyć zeznania, oświadczenia, podsumować szkody i straty, odnaleźć bliskich i odzyskać majątek. Te powojenne urzędowe dokumenty są dzisiaj dla badaczy i genealogów bezcenne - one dziś mówią czasem wiele więcej niż znajdziemy w dokumentach z czasów wojny.

Iwona Fischer / historyk - archiwista z wieloletnim doświadczeniem i praktyką zawodową; absolwentka Wydziału Filozoficzno-Historycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie – kierunek historia. Ukończone studia podyplomowe z zakresu archiwistyki na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (Instytut Historii i Archiwistyki) oraz Podyplomowe Studium Muzeologiczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie (Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej). Pracownik Archiwum Narodowego w Krakowie, obecnie na stanowisku starszego kustosa Oddziału II ewidencji i opracowania zasobu archiwalnego. Specjalizuje się w tematyce opracowania różnych rodzajów materiałów archiwalnych oraz wartościowania dokumentacji. Autorka artykułów i publikacji dot. metodyki archiwalnej, historii Krakowa oraz genealogii. Autorka książki „Akta najnowsze z lat 1945-1990 jako źródła do badań genealogicznych. Vademecum genealoga (2024)” Miłośnik Krakowa, członek Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, autorka licznych artykułów dot. historii tego miasta.

16:45 – 17:40 / Sesja plakatowa / wystąpienia autorów na głównej sali

18:00 – 20:00 / Zapraszamy do zwiedzania w ramach Nocy Muzeów

20:00 – 23:30 / Spotkanie integracyjne. Miejsce: **Klubokawiarnia Pożyteczna**, Al. Niepodległości 135. Dojazd: Metro Raławicka / Uwaga: impreza składkowa, ilość miejsc ograniczona.

Warsztaty dzień 1 / sobota 17 maja / sala 206

15:15 – 16:45 / Korzystanie z baz danych Polskiego Towarzystwa Genealogicznego w praktyce - **Michał Zieliński**, Polskie Towarzystwo Genealogiczne

Celem warsztatów będzie pokazanie jak w praktyce skutecznie korzystać z baz Polskiego Towarzystwa Genealogicznego (Geneteka, Skanoteka, krótka informacja o innych bazach). Wykładowca pokaże jak szybko i skutecznie poruszać się po Genecie i Skanotece, na co zwracać uwagę wpisując szukane słowa, etc.

Michał Zieliński / radca prawny, główny administrator Geneteki, od roku 2022 Prezes Zarządu Polskiego Towarzystwa Genealogicznego. Pasjonat genealogii od najmłodszych lat (po ojcu warszawiaku, po matce kresowianin).

Dzień 2. / niedziela 18 maja / 10.00–14.30

9:30 / Rejestracja

10:00 – 10:10 / Powitanie uczestników

10.10 – 10:50 / Emigracja gruzińska w międzywojennej Polsce w świetle dokumentów archiwalnych – dr hab. Jerzy Ostapczuk, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie

Utworzona w 1918 roku Demokratyczna Republika Gruzji już w 1921 roku utraciła niepodległość. Około 300 emigrantów z Gruzji znalazło schronienie w Polsce. Zakontraktowani oficerowie gruzińscy pełnili obowiązki w Wojsku Polskim, zaś osoby cywilne podejmowały próby uregulowania sytuacji zawodowej. Życie rodzinne emigracji gruzińskiej uległo względnej stabilizacji. Zachowane dokumenty archiwalne i księgi metrykalne dokumentują codzienność emigracji gruzińskiej w międzywojennej Polsce, m.in. zatrudnienie, zarobki, edukację, chrzty, małżeństwa (mieszane narodowościowo i wyznaniowo) oraz pochówki. Umożliwiają one również uzyskanie informacji o problemach kanonicznych spowodowanych utraconymi aktami chrztu czy małżeństwa. Wykład zaprezentuje część dokumentów z archiwów warszawskich dotyczące wybranych emigrantów gruzińskich.

dr hab. Jerzy Ostapczuk / prof. ucz. – dziekan Wydziału Teologicznego Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie (od 2016). Doktorat (2007) i habilitacja (2014) z teologii biblijnej w ChAT. Stypendysta uniwersytetów w Salonikach, Atenach, Amsterdamie i Columbus (Ohio). Zainteresowania: biblistyka, teologia prawosławna, sławistyka, mediewistyka oraz emigracja gruzińska w Polsce. Jego badania koncentrują się na cerkiewnosłowiańskich rękopisach i starych drukach z tekstem Ewangelii (od XI do XIX wieku).

10:50 – 11:30 / Tropami migracji hugenotów w Europie Środkowej. Wybrane aspekty i zagadnienia – dr Zbigniew Paszta, Chrześcijańska Akademia Teologiczna w Warszawie

Prezentacja zawierać będzie krótkie wprowadzenie poświęcone dylematom wyznaniowym i światopoglądowym, które stały u progu kryzysu społecznego we Francji i zaowocowały dramatycznymi wydarzeniami oraz masową migracją tej protestanckiej grupy wyznaniowej. W wystąpieniu opisane zostanie kilka tras uchodźczych francuskich zwolenników Reformacji. Trasy te objęły cztery kontynenty. Przedmiotem mego zainteresowania stał się wątek środkowoeuropejski migracji, której pokłosiem było pojawienie się niektórych rodzin hugonockich między innymi w Prusach i w Rzeczypospolitej. Prelegent skupi się na kilku rodzinach, których losy dokumentują proces przemieszczania się i zakorzeniania na nowych obszarach.

dr Zbigniew Paszta / pracownik naukowy Sekcji Teologii Ewangelickiej Katedry Nauk o Religii i Ekumenizmie, Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie. Jego specjalności badawcze to dogmatyka, Kościół w świecie współczesnym i teologia ekumeniczna.

11:30 – 12:00 / Przerwa kawowa

12:00 – 12:40 / Herbarze rodzin tatarskich w Polsce i ich znaczenie dla potomków osadników tatarskich – dr Artur Konopacki, Uniwersytet w Białymstoku

W referacie omówione zostaną dwa istniejące herbarze S. Dziadulewicz i S. Dumina. Z perspektywy badacza omówię kilka istotnych aspektów dotyczących ich powstania bazy źródłowej oraz omówię jakie mają dziś znaczenie nie tylko dla badaczy genealogów ale jak postrzegają je dziś Tatarzy żyjący w Polsce czy na Litwie.

Artur Konopacki / historyk zajmujący się problematyką tatarską w szerokim aspekcie i w różnej przestrzeni czasowej od XVI do XXI wieku. Pracownik naukowy Uniwersytetu w Białymstoku obecnie prodziekan na Wydziale Stosunków Międzynarodowych.

12:40 – 13:20 / Twoje DNA to nie tylko kuzyni. Podstawy genealogii genetycznej – Michał Golubiński, Uniwersytet Warszawski

DNA to fascynująca opowieść, która sięga znacznie dalej niż rodzinne fotografie czy tradycyjne drzewa genealogiczne – to zapis tysięcy lat historii człowieka ukryty w naszych genach. Genealogia genetyczna pozwala nam zdobyć wiedzę nie tylko na temat nieznanych nam do tej pory kuzynów, ale również dowiedzieć się więcej o pochodzeniu czy migracji naszych przodków w nieodległej przeszłości. Szczególnie interesujące są badania tzw. kopalnego DNA, czyli materiału genetycznego pozyskiwanego z pradawnych szczątków, które umożliwiają oraz rekonstrukcję wydarzeń oraz tras migracji naszych przodków na przestrzeni tysięcy lat. Podczas prezentacji uczestnicy zapoznają się z podstawami genealogii genetycznej, a następnie na konkretnych przykładach zobaczą jak zaawansowane analizy genetyczne w połączeniu z wynikami kopalnego DNA pozwalają zrekonstruować dzieje konkretnych rodów.

Michał Golubiński / z zawodu genetyk, pracownik Laboratorium Paleogenetyki i Genetyki Konserwatorskiej. Specjalizuje się w badaniach kopalnego DNA oraz genealogii genetycznej. W swoich badaniach skupia się przede wszystkim na analizach ludzkich populacji, które w przeszłości zamieszkiwały obszar Europy Środkowej. Pasjonat genealogii, wieloletnie członek Polskiego Towarzystwa Genealogicznego oraz wciąż aktywny wolontariusz w projektach indeksacji oraz digitalizacji źródeł archiwalnych.

13:20 – 14:00 / Remastering zdjęć i filmów archiwalnych w czasach sztucznej inteligencji – Mariusz Zajac, Historical Colors

Czym jest remastering, jakie możliwości w zakresie poprawiania jakości obrazu dają narzędzia oparte na algorytmach AI. Jak zmieniło się podejście do przywracania barw czarno-białym archiwalnym zdjęciom ale także filmom na przestrzeni ostatnich 5 lat. Jakie możliwości dają nam narzędzia AI w ożywianiu archiwalnych zdjęć. Prelegent odpowie na pytanie czy dysponując jednym czarno-białym zdjęciem sprzed 100 lat swojego przodka, możliwe jest stworzenie kolorowego filmu 4K na którym nasz przodek przemawia do nas tak jakby został nagrany dzisiejsza kamera.

Mariusz Zajac / informatyk/inżynier sieci telekomunikacyjnych ale także fotograf, grafik i kolorysta filmowy, znany z łączenia pasji do fotografii z nowoczesnymi technologiami, zwłaszcza sztuczną inteligencją. Jest właścicielem studia fotograficznego ZAJACFOTO, które specjalizuje się w fotografii ślubnej, eventowej, modowej oraz wnętrz. Jednym z jego najbardziej rozpoznawalnych projektów jest koloryzacja i animacja archiwalnych zdjęć Warszawy z lat 1910–1949. W ramach tego przedsięwzięcia stworzył m.in. animację która ożywia zdjęcia z Powstania Warszawskiego, dodając efekty specjalne, ruch kamery oraz dźwięk, wszystko przy użyciu sztucznej inteligencji. Mariusz Zajac prowadzi również profil „Historical Colors” na Facebooku, gdzie publikuje koloryzowane zdjęcia sprzed wielu dekad oraz animacje stworzone na ich podstawie.

14:00- 14:30 / Zakończenie konferencji

Warsztaty dzień 2 / niedziela 18 maja / sala 206

10:00 – 11:30 / Indeksacja dla początkujących i nie tylko – Waldemar Chorążewicz, Projekt Kurpie oraz Krystyna Domańska-Bzdak, GTG Silius Radicum, PTG

Warsztaty obejmą podstawy indeksacji, stosowane narzędzia oraz praktyczne ćwiczenia z arkuszem wykorzystywanym w pracy indeksatora. W trakcie warsztatów będzie również czas na dyskusję i ciekawe przypadki.

Krystyna Domańska-Bzdak / urodzona w Chorzowie, obecnie mieszka w okolicach Tomaszowa Mazowieckiego w regionie swoich przodków ze strony ojca. Od kilkunastu lat pasjonuje się genealogią. Zajmuje się badaniem historii własnej rodziny, indeksowaniem akt oraz propagowaniem genealogii. Stara się pomagać innym w odkryciu ich rodzinnych historii. Jest jedną z administratorów portalu Geneteka. Członkini Górnośląskiego Towarzystwa Genealogicznego Silius Radicum oraz Polskiego Towarzystwa Genealogicznego.

Waldemar Chorążewicz / z urodzenia Gdańszczanin, z wykształcenia technik, z pasji genealog. Genealogią zajmuje się od 20 lat. W roku 2019 wyróżniony tytułem Genealog Roku. Z Elżbietą Ćwiklińską tworzył zespoły indeksacyjne, które spisały wiele dokumentów północnego Mazowsza, Następnie sam digitalizował i prowadził zespoły zajmujące się digitalizacją i indeksacją na obszarze Mazowsza, Kurpi, Ziemi Dobrzyńskiej oraz na Warmii, Mazurach i Podlasiu. Obecnie prowadzi z Dorianem Olszewskim regionalny portal projektkurpie.pl.

12:00 – 13:20 / Warsztaty translatorskie – język łaciński. Zasady prawidłowego odczytywania akt metrykalnych od XVI do XX w. – Robert Sochoń

Warsztat poświęcony będzie zasadom odczytu łacińskich akt metrykalnych od XVI w. do XX, z przykładami z Polski i Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Omówione zostanie znaczenie akt dla historii ogólnie, a dla genealogii w szczególności, zasady sporządzania akt i ich zmiany w różnych epokach. Podstawowe informacje jak odczytywać zapisy, rubryki i skróty, jak radzić sobie z trudnym duktą pisma. Ponadto parę słów o wadze innych łacińskich dokumentów, np. sądowych, dla poszukiwań genealogicznych.

Robert Sochoń / archeologii i filolog klasyczny, lektor greki i łaciny, tłumacz tekstów greckich i łacińskich, zajmuje się także odczytem i edycją rękopiśmiennych tekstów łacińskich z epoki nowożytnej, jak akta metrykalne, akta wizytacji parafii, dokumenty sądowe, uchwały sejmików, przywileje, teksty literackie.

Wydarzenia towarzyszące

W trakcie konferencji dostępne będą punkty konsultacyjne:

- niemieckiego stowarzyszenia genealogicznego AGOFF
- FamilySearch (z dostępem do skanów jak w Centrum Historii Rodziny)
- Stowarzyszenia Polscy Profesjonalni Genealodzy
- Warszawskiego Towarzystwa Genealogicznego

Organizatorzy

ARCHIWA
PAŃSTWOWE
NARODOWE ARCHIWUM CYFROWE

Patronat Honorowy

PATRON HONOROWY:

Patronat Honorowy
Naczelnego Dyrektora
Archiwów Państwowych

Marszałek
Województwa
Mazowieckiego

Patronat

SP PG
STOWARZYSZENIE POLSKICH PROFESJONALISTÓW GENEALOGII

Współpraca

Partner

Patronat medialny

FamilySearch

POLSKIE RADIO
R D C

TVP info

TVP 3
WARSZAWA